



VLIZINE

jrg. 1, nr. 1 (september 2000)

Het e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden. Archiveren van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

VU: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

NIEUW!

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, enz...) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende e-zine te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZ e-zine rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: 'unsubscribe VLIZINE'. Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: 'subscribe VLIZINE'.

INHOUD

1. De VLIZ Mediatheek in volle actie: welke zoden zet dat aan uw dijk?
2. VLIZ website in de steigers
3. Kalender van symposia & studiedagen
4. Extra aandacht voor marien onderzoek op het Vlaams Wetenschapsfeest
5. De Zeeleeuw klaar voor zijn eerste duik
6. Serrecomplex (De Haan) ter beschikking van wetenschappers
7. Stockeringsmogelijkheden te Oostende
8. Vlaams Marien Datacentrum (VMDC) internationaal erkend: VLIZ als 'NODC'
9. Expertise ten gunste van de derde wereld: ODINAFRICA-II
10. Consortium in de maak voor ontwikkeling mariene component XML
11. Hoe ontwikkel ik mijn eigen oceanografisch datacentrum?
12. MASDEA: de meest volledige mariene biogeografische database van Oost-Afrika
13. Inventarisatie marien & kustgebonden onderzoekslandschap
14. Eerste VLIZ Nieuwsbrief komt eraan
15. Drie prijzen voor mariene wetenschappers in een notendop
16. Studiedag Spuikom op 8 december 2000
17. 'De Nachtegaal', het AMINAL bezoekerscentrum voor kust en zee in volle opbouw
18. Tentoonstelling met zicht op zee
19. Vacatures
20. Vraagbaken de 'Zeeleeds'
21. Wie zijn wij: VLIZ-ers live

1. DE VLIZ MEDIATHEEK IN VOLLE ACTIE: WELKE ZODEN ZET DAT AAN UW DIJK ?

De VLIZ mediatheek heeft enkele duidelijke en concrete doelstellingen. Met de welkome hulp van jobstudenten wordt momenteel in een versneld tempo gewerkt aan het uitbouwen van de on line catalogus. Bij het invoeren van documenten wordt topprioriteit gegeven aan de 'VLIZ Collected Reprints', om de publicaties van de Vlaamse mariene wetenschappers te promoten en beter (inter)nationaal toegankelijk te maken. Tegelijk worden alle nieuwe aanwinsten met voorrang in de databank ingevoerd. Hierbij worden, op wekelijkse basis, acquisitie lists opgemaakt en aan alle VLIZ-leden via email verzonden. Het archief hiervan vindt u [hier](#). Handig is, dat deze lijsten full-text doorzoekbaar zijn op voor u relevante termen via de zoekfunctie van uw browser.

Eind september verschijnt de nieuwe editie 'VLIZ Collected Reprints' (de uitgave die de 'IZWO Collected Reprints' vervangt). Deze publicatie is zéér belangrijk voor de Vlaamse mariene wetenschap: haar doel is immers het verzamelen en promoten van het Vlaams marien en kustgebonden wetenschappelijk werk. Volledigheid is hierbij een prioriteit: wij hopen dat de 'VLIZ Collected Reprints' in de toekomst een representatief overzicht geven van de jaarlijkse marienwetenschappelijke output in Vlaanderen. Wij willen u daarom oproepen om alle relevante documenten die u publiceert, of waar u weet van hebt, aan ons te signaleren, zodat wij deze in de volgende Collected Reprints-uitgave kunnen bundelen.

Wat kunt u nog meer van de VLIZ mediatheek verwachten?

Van alle documenten aanwezig in onze mediatheek kunt u als VLIZ-lid gratis een kopie aanvragen. Door het lidmaatschap van IAMSILIC, en EURASILIC, twee internationale bibliotheekorganisaties gespecialiseerd in aquatische wetenschappen, hebben we bovendien toegang tot een internationaal 'Inter Library Loan' systeem. Via deze weg kunnen we voor u moeilijk traceerbare referenties opvragen en u de full-text en/of abstract ervan bezorgen. U bezorgt ons via [e-mail](#) de gegevens van dergelijke publicaties, wij bezorgen u de artikels. Ook deze service is gratis voor VLIZ-leden.

Een bijkomende dienst aan VLIZ-leden is de toegang tot de [ASFA1-databank](#). U bezorgt ons via [e-mail](#) enkele key words (max.vijf), wij mailen u de daarbij gevonden referenties terug in het formaat dat u wenst. In de toekomst zullen wij deze service uitbreiden tot de volledige ASFA-databank.

2. VLIZ WEBSITE IN DE STEIGERS

Al gesurf naar onze [website](#)? Die omval nu nog een belangrijk deel bestuurlijke VLIZ-gebonden informatie maar moet mede dankzij ieders inbreng evolueren naar een ruim en boeiend informatieaanbod voor en door jullie. Alle opmerkingen en suggesties zijn heel erg welkom, graag t.a.v. onze webmaster [Ward](#).

3. KALENDER VAN SYMPOSIA & STUDIEDAGEN

Sinds kort vindt u op onze [website](#) onder [kalender](#) een overzicht van de belangrijkste lokale en internationale mariene symposia en studiedagen. Wilt u ons helpen in het streven naar een nog vollediger beeld, stuur ons dan info betreffende aangekondigde symposia, workshops en studiedagen die betrekking hebben op uw onderzoeksdomein. Wij zorgen voor een (minimum) wekelijkse update van onze kalender. Hieronder enkele blikvangers:

In hoeverre havens in de toekomst 'groene' havens worden, kunt u vernemen tijdens een congres 'Een groene haven... fictie of realiteit?' een Eco Consult organisatie te Antwerpen op 15 september a.s.

Het evenement van deze maand wordt ongetwijfeld de ["ICES 2000 Annual Science Conference"](#), die dit jaar voor het eerst in België georganiseerd wordt! Niet te missen, te Brugge (Congrescentrum Oud Sint-Jan) van 27-30 september.

Hoe is het gesleld met de afvalstromen van zee- en binnenshippen naar de Belgische havens en met het beheer ervan nu en in de toekomst? Als u hier alles over wilt weten is de studiedag ["Scheepsafvalstoffen en ontvangstfaciliteiten in de Vlaamse havens"](#), georganiseerd door het Maritiem Instituut Gent op 11 oktober a.s., een aanrader.

[kalender: <http://www.vliz.be/NL/frames.htm> en 'Data & Informatie', 'Kalender']

4. EXTRA AANDACHT VOOR MARIEN ONDERZOEK OP HET VLAAMSE WETENSCHAPSFEEST

Ter gelegenheid van de Vlaamse Wetenschapsweek van 21 tot en met 29 oktober krijgt wetenschap en technologie overal in Vlaanderen extra aandacht. Traditiegetrouw vormt het [Wetenschapsfeest](#) hét startschot voor deze boeiende week vol spannende wetenschappelijke activiteiten. De 7de editie van het Wetenschapsfeest vindt plaats op zaterdag 21 en zondag 22 oktober in het Media Center te Oostende. Samen met tal van onderzoeksgroepen, Horizon-Educatief, de Strandwerkgroep, het Marien Ecologisch Centrum en de Bond Beter Leefmilieu wil het VLIZ die kans grijpen om de meer dan 15.000 bezoekers op een aantrekkelijke en stimulerende wijze onder te dompelen in het zeegebeuren. Het nieuwe onderzoeksschip de Zeeleeuw zal bij deze zijn eerste 'acte de présence' doen voor het grote publiek.

5. DE ZEELEEUEW KLAAR VOOR ZIJN EERSTE VAART

Als alles verder vlot verloopt ruilt het multifunctioneel schip ter ondersteuning van het mariene wetenschappelijk onderzoek de ["Zeeleeuw"](#) half september de steigers voor het ruime sop. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het computernetwerk en de navigatie-apparatuur, de werken aan dek (zij A-frame, uitrusting buitenboordkraan met nieuwe lier en kabel) zitten op schema, rest nog de verfraaiingwerken aan de labo's en de laatste schilderwerken.

Na de voorziene maidenrip op 15 september volgen twee weken proefvaart om een en ander uit te testen. Vanaf 1 oktober wordt het dan menens met een vaarschema waar alvast zes onderzoeksgroepen gebruik van willen maken (45 van de 57 dagen beschikbaar tussen oktober-december zijn ingevuld). Een oproep voor 'scheepsdij 2001' wordt begin oktober rondgestuurd. Bij het uitwerken van een vaarprogramma zal maximale samenwerking en afstemming op het programma van de R.V.Belgica worden nagestreefd. [Afdeling Vloot \(AWZ\)](#) staat in voor het beheer van de Zeeleeuw, het VLIZ coördineert de invulling van het wetenschappelijke vaarprogramma. Algemene info i.v.m. de Zeeleeuw te vinden op de VLIZ-website, praktische vragen richten aan [André Cattrijse](#).

6. SERRECOMPLEX (DE HAAN) TER BESCHIKKING VAN WETENSCHAPPERS

Door een samenwerkingsakkoord [AWZ-afdeling Waterwegen Kust](#) en VLIZ, wordt heel binnenkort het serrecomplex in De Haan opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek. Vier serres met elk 100 m² werkoppervlak, zes kweekbakken (elk 15 tot 20 m²) en een aanpalend terrein van 6ha bieden dan heel interessante mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek (dwb: zaadvorraad analyses, begrazings- en beheersexperimenten, pedobiologie van duinen, enz.). Beperkte overnachtingsmogelijkheid en een elementair labo zullen het geheel in de nabije toekomst nog aantrekkelijker maken. Enkele zichten zijn alvast opgenomen op de website. Interesse? Neem contact op met [André Cattrijse](#).

7. STOCKERINGSMOGELIJKHEDEN TE OOSTENDE

Als ondersteuning aan mariene wetenschappers bieden we tijdelijke stockeringsgelegenheid voor staalnamemateriaal in de kelders van het VLIZ. Vraag richten aan [André Cattrijse](#).

8. VLAAMS MARIEN DATACENTRUM (VMDC) INTERNATIONAAL ERKEND: VLIZ ALS 'NODC'

Het [Vlaams Marien Datacentrum \(VMDC\)](#), deel van het VLIZ, is recent officieel erkend als één van de zestig NODC's (National Oceanographic Data Centre) door [IOC](#) (Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO), en dit op voordracht van de Vlaamse regering. Een belangrijke stimulans om onze doelstellingen qua metadatabasebeheer en kanalisering van mariene data waar te maken. Als 'IOC depository centre' zal VLIZ levens alle IOC-rapporten ontvangen en verdelen. VLIZ maakt nu ook deel uit van het [IODE](#) (International Oceanographic Data and Information Exchange) netwerk. Info uit één van de drie World Data Centres (USA, Rusland, China) is vanaf nu ook voor Vlaamse mariene wetenschappers beschikbaar.

9. EXPERTISE TEN GUNSTE VAN DE DERDE WERELD: ODINAFRICA-II

Ter ondersteuning van het geïntegreerd kustzonebeheer in derde wereldlanden (via standaardisering methodes en gegevensverwerking) wordt het VLIZ ondersteunend centrum voor Vlaanderen binnen het project [ODINAFRICA-II](#) (Ocean Data & Information Network Africa-II). Concreet betekent dit training en ondersteuning bij het opstarten van mariene datacentra in Afrika. Het project wordt medegesponsord door Vlaanderen en krijgt ook ondersteuning vanuit het LUC (prof. Leo Egghe) en de VUB (prof. Paul Nieuwenhuysen).

10. CONSORTIUM IN DE MAAK VOOR ONTWIKKELING MARIENE COMPONENT XML

Het VLIZ stapte mee in de boot voor de ontwikkeling van een [mariene component van XML](#) (eXtensible Markup Language: universele format voor gestructureerde documenten en data op het web). Het consortium waarin o.a. ook de US Navy, WMO, ESRI Ltd, EuroGOOS, ICES en IODE zullen zetelen, wil op die manier toegankelijk maken aan de toenemende vraag naar een universele standaard, die steeds groter wordende volumes aan mariene data op een uniforme wijze uitwisselbaar maakt. Meer info via deze link of via onze databeheerder [Ward](#).

11. HOE ONTWIKKEL IK MIJN EIGEN OCEANOGRAPHISCH DATACENTRUM?

Met de [IODÉ 'resource kit'](#) komt u al een heel eind op de goede weg. Deze 'National Oceanographic Data Centre-In-A-Box' cd-rom werd in de schoot van IODE ontwikkeld voor derdewereldlanden en bevat een hele reeks mariene data- & informatie management materiaal, inclusief software, tips voor kwaliteitszorg- en analyse strategieën, training handboeken en relevante IOC documenten. VLIZ helpt mee aan de verdere ontwikkeling van deze resource kit (o.a. implementeren van een library-tool).

12. MASDEA: DE MEEST VOLLEDIGE MARIENE BIOGEOGRAFISCHE DATABASE VAN OOST-AFRIKA

VLIZ heeft een samenwerkingsakkoord in de maak met het Kenya Marine and Fisheries Research Institute (KMFRI-Mombasa) voor het gebruik/beheer van de [MASDEA](#)-database. Deze taxonomische database bevat nu reeds informatie over zo'n 15.000 soorten en is de meest volledige in zijn soort voor de westelijke Indische Oceaan. De ervaring opgedaan bij het opzetten en implementeren van dit project zal het VLIZ ongetwijfeld van pas komen bij toekomstige projecten elders in de wereld.

13. INVENTARISATIE MARIEN & KUSTGEBONDEN ONDERZOEKSLANDSCHAP

Om de visibiliteit van het mariene en kustgebonden onderzoeks- en beleidslandschap in Vlaanderen te kunnen vergroten, is het essentieel een zo volledig en actueel mogelijk beeld ervan te verkrijgen. Daartoe zal begin oktober een enquête worden rondgestuurd, waarvoor we met aandrang jullie gevatte medewerking willen vragen. Enkel dan zullen we optimaal kunnen instaan voor het verhogen van de visibiliteit van het mariene en kustgebonden beleid en onderzoek in Vlaanderen.

14. EERSTE VLIZ-NIEUWSBRIEF KOMT ERAAN

Naast deze maandelijks verschijnende Vlizine kunnen leden eind oktober de eerste [VLIZ-Nieuwsbrief](#) in hun bus verwachten. Een thema-artikel, de voorstelling van een beleids- of onderzoeksgroep, een interview met een vooraanstaand iemand zijn slechts enkele van de rubrieken die hierin aan bod zullen komen.

15. DRIE PRIJZEN VOOR MARIENE WETENSCHAPPERS IN EEN NOTENDOP

Voor ieder wat wils. Nieuw zijn de jaarlijkse ['VLIZ-aanmoedigingsprijzen mariene wetenschappen'](#) ter bekroning van twee afstudeerwerken (elk 500 EUR) en de ['Annual VLIZ North Sea Award'](#) voor vernieuwend fundamenteel of toegepast Noordzee onderzoek (1000 EUR, gefinancierd door de Rederscentrale). De prestigieuze tweejaarlijkse prijs [Dr. Edouard Delcroix](#) ter waarde van 12.400 EUR en georganiseerd samen met de vzw HYDRO, zal in het najaar 2001 voor de tweede maal worden toegekend aan een verdienstelijk onderzoeker of groep van componenten van het mariene milieu in het kader van een medische toepassing. Aarzel niet om mee te dingent! Voor reglementen en deelnemingsformulieren van bovenvermelde prijzen cf. website.

16. STUDIEDAG SPIJKOM OP 8 DEC. 2000

Maak alvast uw agenda vrij voor de studiedag 'De Oostende Spijkom: historie, onderzoek en perspectieven' op 8 december a.s. in Duin en Zee (Oostende). Prominente sprekers lichten het ontstaan, de geschiedenis, het wetenschappelijk onderzoek, de aquacultuur en het huidige en toekomstige beheer toe. Een paneldiscussie en receptie sluiten de dag. Uitnodigingen en dagorde volgen binnenkort. Verdere info: [Jan Seys](#).

17. 'DE NACHTEGAAL', HET AMINAL-BEZOEKERSCENTRUM VOOR KUST EN ZEE IN VOLLE OPBOUW

Aan de rand van het Calmeynbos te Adinkerke-De Panne opent AMINAL binnenkort zijn nieuwe bezoekerscentrum voor kust en zee ['De Nachtegaal'](#). Dit prachtig centrum biedt door zijn ligging en inrichting tal van mogelijkheden zowel voor het grote publiek als voor wetenschappers/beleidslui. Mede door zijn originele inrichting en scenario wordt het vast een trefpunt voor tal van activiteiten rond kustzonebeheer. Het VLIZ werkt mee aan de wetenschappelijke onderbouwing en aanleiding van de tentoonstelling.

18. TENTOONSTELLING MET ZICHT OP ZEE

In het Abtsgebouw te Oudenburg kunt u nog tot 1 oktober (dagelijks van 14 tot 18 uur) de tentoonstelling 'Met zicht op zee' bezoeken. Aan deze manifestatie en de bijbehorende catalogus werd door de Dienst Cultuur van Oudenburg meer dan een jaar gewerkt. De bezoeker krijgt er een heel gevarieerd zicht op de eeuwenlange relatie tussen zee en aarde. Een aanrader, vonden we alvast zelf!

19. VACATURES

Een 'external consultant' wordt gezocht om de volgende zes maanden een studie te verrichten naar de fysiologie en ecofysiologie van algen (genus *Caulerpa*) aan het Scientific European Oceanographic Centre in Monaco. Meer info: [John Chisholm](#).

20. VRAAGBAKEN DE 'ZEELOODS'

Via deze rubriek kan elk van jullie oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. Laat maar horen.

- Zo vraagt Hans De Blauwe (Strandwerkgroep) alvast dat eenieder die op het strand of tijdens campagnes op zee harde materialen aantreft met begroeiing van Bryozoa (mosdiertjes), hem hiervan enkele mooie exemplaren zou willen leveren (gewoon gedroogd). Mosdierkolonies zien eruit als wilkalken, vliezige laagjes op schelpen, stenen, plastic e.d. Hans is te contacteren op tel: +32/050 59 83 81.

Het EMR-Gent (Endocrine Modulators Research-Gent), een wetenschappelijk consortium aan de Universiteit Gent dat zich bezighoudt met de problematiek van hormoonverstoring bij mens en dier door vervuiling zoekt samenwerking met labo's in België die gespecialiseerd zijn in de bepaling van concentraties endocriene verstoorders in organismen (PCB's, alkylfenolen, alkylfenolethoxylaten, bisfenol A, ethinylestradiol, PAK's, TBT en Italaten). Meer info bij [Tim Verslycke](#)

- Thomas Remerie (Universiteit Gent, Mariene biologie) verricht onderzoek naar de genetische populatiestructuur van zooplanktonische en meiobenthische organismen in Europese estuaria. Hij zou graag in contact komen met onderzoekers die hem kunnen helpen aan stalen van hyperbenthische aasgarnalen en meiobenthische copepoden uit andere Europese estuaria dan de Schelde. Te contacteren via: Thomas.Remerie@rug.ac.be of op tel: +32/09 264 52 30

21. WIE ZIJN WIJ: VLIZ-ERS LIVE

We zijn volallig sinds 1 augustus. [Zo](#) kunt u ons bereiken.

DISCLAIMER

'Vlizine' heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2000 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze [website](#).

--

VLIZ
Vlaams Instituut voor de Zee vzw
Flanders Marine Institute
Victoriaalaaan 3 - B-8400 Oostende, Belgium
Tel. +32-(0)59-34 21 30
Fax +32-(0)59-34 21 31
<http://www.vliz.be>